

Parkinson en Levodopa

Dopamine is een stof in de hersenen die nodig is om bewegingen soepel te laten verlopen. Bovendien draagt dopamine bij aan het ervaren van genot, blijdschap en welzijn. Het is een boodschapperstof: een stof die informatie overbrengt tussen zenuwcellen. Mensen met de ziekte van Parkinson hebben een tekort aan dopamine. Dit komt omdat er sprake is van een geleidelijk verlies van zenuwcellen in de hersenen die zorgen voor de aanmaak van dopamine. Met verschillende soorten medicatie proberen we dit tekort aan te vullen. Uw neuroloog of verpleegkundig specialist schrijft deze in overleg met u voor. Eén van deze medicijnen is levodopa, wat wordt gebruikt door veel mensen met de ziekte van Parkinson. In deze folder leggen we uit wat levodopa is, wat de mogelijke bijwerkingen zijn en hoe u dit medicijn het beste kunt innemen.

Hoe werkt levodopa?

Dopamine heeft de eigenschap dat het de zogeheten bloed-hersenbarrière niet kan passeren. Daarom heeft het geen zin om dopamine in tabletvorm te geven. Levodopa kan wél door deze barrière heen en wordt in de hersenen omgezet in dopamine. In combinatie met andere stoffen wordt de werking van levodopa geoptimaliseerd. De combinatie met carbidopa of benserazide zorgt ervoor dat zoveel mogelijk levodopa de hersenen bereikt. Een tweede combinatie met entacapon remt de afbraak van levodopa af waardoor het langer werkt.

Voorbeelden van combinaties met levodopa:

Stofnaam	Merknaam	Tabletten / capsules
Levodopa/ benserazide	Madopar ®	Tabletten en capsules
Levodopa/ carbidopa	Sinemet ®	Tabletten
Levodopa/ carbidopa/ entacapon	Stalevo ®	Tabletten

Naast verschillende soorten combinaties bestaan er ook verschillende soorten tabletten:

Standaard tabletten werken gemiddeld na 30-45 minuten. Afhankelijk van de opslagcapaciteit in de hersenen werkt levodopa totaal twee tot vierentwintig uur. De lengte van de werking kan afnemen naarmate de ziekte voortschrijdt. Dit komt doordat de hersenen dan steeds minder goed in staat zijn om dopamine op te slaan.

Disper tabletten werken gemiddeld na twintig minuten. Door deze snelle werking, is het gebruikelijk om deze vroeg in de ochtend in te nemen.

Langwerkende tabletten / capsules (zoals CR, retard of HBS) neemt u meestal laat in de avond in met als doel de nacht te overbruggen. Hierbij komt telkens een beetje levodopa vrij, waardoor de opname in het lichaam langzamer verloopt en de werking dus langer aanhoudt.

Mogelijke bijwerkingen

Misselijkheid, duizeligheid en slaperigheid zijn de meest voorkomende bijwerkingen aan het begin van de behandeling. Deze kunt u zoveel mogelijk beperken door te starten met een lage dosering en deze langzaam op te hogen. Verder is het mogelijk dat u last krijgt van een droge mond of slapeloosheid. Bij hoge doseringen levodopa treden soms verwardheid en/of hallucinaties op. Als dit gebeurt is het belangrijk dat u met ons contact opneemt. Het kan zijn dat we de medicatie moeten aanpassen. Bij langdurig gebruik van levodopa kunnen er schommelingen ontstaan in de werkzaamheid. Het is mogelijk dat u bijvoorbeeld meer traagheid en stijfheid ervaart tegen de tijd dat u weer een nieuwe dosering moet innemen. Ook kunnen er perioden optreden waarbij u juist overmatig beweeglijk wordt. Door aanpassing van de medicijnen proberen we dan de werking weer te optimaliseren en te stabiliseren.

Het gebruik van levodopa

Uw behandelaar start meestal met drie keer daags een halve of hele tablet Levodopa. Afhankelijk van het effect, wordt de dosering aangepast. Dit gebeurt altijd in overleg met uw neuroloog of verpleegkundig specialist.

Wij raden u aan om:

- de tabletten minstens dertig minuten vóór de maaltijd óf één uur na de maaltijd in te nemen. Een volle maag zorgt er namelijk voor dat levodopa er veel langer over doet om in het bloed opgenomen te worden. De gebruikte dosis heeft dan minder effect.
- de medicatie op de afgesproken tijd in te nemen. Dit om schommelingen in werking te voorkomen.

U kunt altijd advies vragen aan de verpleegkundig specialist over de inname van medicatie. Zij kunnen u helpen om structuur en overzicht aan te brengen.

Veelgestelde vragen:

- *Ik heb problemen met slikken. Kan ik de medicatie met vla innemen?*
Liever niet. Het verdient de voorkeur om levodopa met water in te nemen. Bij slikproblemen kunt u de medicatie met appelmoes innemen. Het is beter om levodopa niet gelijktijdig met eiwitten (zoals melkproducten, eieren, vlees) in te nemen. Ook sinaasappelsap is af te raden omdat levodopa hier sneller in oplost, en dus ook weer sneller uitgewerkt raakt.
- *Waarom is het beter om levodopa niet gelijktijdig met eiwitten in te nemen?*
Levodopa wordt in het bloed opgenomen vanuit de dunne darm. Via het bloed gaat levodopa vervolgens naar de hersenen. Datzelfde traject leggen ook bepaalde eiwitbestanddelen af. Er kan een concurrentiestrijd ontstaan die steeds gewonnen wordt door eiwitten. Hierdoor verliest levodopa een gedeelte van de werking.

- *Wat moet ik doen als ik een tablet/capsule vergeten ben?*
Zorg ervoor dat de tijd tussen de tabletten zoveel mogelijk gelijk is. Schuif de doseringen voor die dag eventueel eenmalig iets op óf sla een dosis over. Neem nooit een dubbele dosis!

Extra informatie

- www.parkinson-vereniging.nl(<http://www.parkinson-vereniging.nl/>)
- www.parkinsonnet.nl(<http://www.parkinsonnet.nl/parkinson/behandelingen/medicatie>)

Vragen?

Bij vragen of problemen kunt u ons bellen. De doktersassistent helpt u verder en brengt u eventueel in contact met de verpleegkundig specialist (of de neuroloog).

Parkinson polikliniek

T: (076) 595 30 81

maandag tot en met vrijdag van 8.30-16.30 uur

Meer lezen over neurologie bij Amphia?

[Ga naar afdeling Neurologie](https://www.amphia.nl/afdelingen/neurologie) (<https://www.amphia.nl/afdelingen/neurologie>)